

عنوان مقاله:

بررسی نقوش و تزیینات کاشیکاری مسجد کبود گنبد کلات نادری

محل انتشار:

پژوهش های مرمت و مطالعات معماری ایرانی اسلامی، دوره 3، شماره 7 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

عطیه کلاتی - کارشناسی ارشد هنر اسلامی، موسسه غیرانتفاعی فردوس مشهد

خلاصه مقاله:

مسجد به مثابه اولین تجلی هنر اسلامی، به همراه نقوش و تزیینات به کار رفته در آن - که در مسجد و اماکن مذهبی رکن اصلی را ایفا می کنند از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در این راستا در محدوده خراسان بزرگ از دوره های مختلف، مساجد زیادی ساخته شده که مسجد کبود گنبد از جمله آنهاست. این مسجد که در این مقاله، تزیینات آن مورد بررسی قرار گرفته، خبر از هنر، هنرمندان آن دوران می دهد که سبک و شیوه هنری واحدی داشتند و در تزیین مساجد خود، معانی و مفاهیم الوهیت و بندگی را در نظر گرفته و در سایه رنگ ها و تزیینات جلوه الهی را در نزد بیننده و نمازگزار مسلمان به نمایش می گذاشتند، هنرمند مسلمان با استفاده از انواع آرایه های هندسی و گیاهی در بناهای اسلامی به نوعی این آرایه ها را وسیله ای در جهت بیان عقاید دینی و مذهبی خود قرار داده است، درگیری این آرایه ها با ایمان و عقاید مذهبی نوعی جاودانگی، اصالت و خلوص را در آنها بازتاب می دهد. با دریافت مفاهیم نمادین نقش و نگارها در معماری تزیینی اسلامی و ریشه یابی آنها می توان به شناخت ذهن و اندیشه معماران و در نتیجه به فرهنگ و جهان بینی و تلالو آرمان ها در آن جامعه دست یافت. مساجد زیادی بعد از حضور اسلام در این سرزمین بنا شده است که در ظاهر تزیینات تمام این مساجد یکسان به نظر می رسد و اگر با نگاهی دقیق به مساجد بنگریم وجود خلاقیت ها و سبک هایی را می بینیم که خاص هنرمند، معمار، کاشیکار مسجد و دوره ساخت بوده است. برای این اساس سوالات تحقیق به ترتیب شامل موارد ذیل است ۱- تزیینات کار شده در این مسجد به چه انوعی تقسیم می شوند؟ ۲- بیشترین بخش تزیینات شامل چه انوعی می باشند؟ ۳- این مسجد دوره های تاریخی مختلف شاهد چه تغییراتی در تزیینات خود بوده است؟ اهداف مقاله به بررسی و مطالعه نقوش کاشیکاری به لحاظ، رنگ، طرح، نقش در این مقاله با استفاده از روش توصیفی تاریخی و استفاده از منابع کتابخانه ای، عکاسی از فضای مسجد و بازدید میدانی به بررسی تزیینات و نقوش این مسجد پرداخته شده است. سعی شده با قرار دادن تصاویری متنوع و زیبا بیننده را در فهم مطلب یاری می رساند.

کلمات کلیدی:

تزیینات، کاشیکاری، مسجد کبود گنبد، کلات نادری.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1503653>

